

slutning til Kirken, i den overveiende Deel af den Menigheds Medlemmer, som Kirken omfatter; og det er denne Tilslutning, der mangler nu, og mangler denne Tilslutning, saa kan det ikke være Andet, end at et saadant Organ vil komme til at staae som en bydende Magt, der ingenlunde med god Villie vil blive respekteret i Samfundet, og kommer den med Tvang, vil man dermed ikke udrette Noget og allermindst i kirkelig Henseende. At der derfor saaledes, som skeet er, har reist sig en Opposition her i Thinget, og at det har mødt Uvillie i Menighederne, har jeg ikke kunnet undre mig meget over, da Lovforslaget gaaer ud paa at sammensætte et Raad, der skal forhandle Noget i kirkelig Henseende, som hverken Menigheden eller Nogen ret veed, hvad er eller hvortil det skal føre. Vel er det i Forslaget betegnet, hvad der nærmest skulde høre ind under Raadets Virksomhed, s. Ex. i § 3, som den ærede Cultusminister har udtalt sig for burde reduceres, og hvilken Paragraph jeg derfor ikke skal nævne; men i den følgende Paragraph er hentydet til, hvad Raadet skulde afgive Betænkning over med Hensyn til Kirkens Gods og Indtægter, saavel som ogsaa Cierens Forpligtelser imod Kirken. Dette har bragt mig til at tænke over, at Kirken paa mange Steder er bleven en Prangervare, er gaaet over i Pranger-Speculanters Hænder. Kunde der paa en eller anden Maade vækkes Medfølelse for Kirken i denne Henseende ved at udløse den eller emancipere den af dette unaturlige Eiendomsforhold, saa var der ikke længere nogen Binding i saa Henseende; men om Saadant kan skee, eller om Rigsdagen har en saadan Competence, eller om det skulde skee ved en Medvirkning af Kirkeraadet, det vil jeg overlade til de mere Kyndige at bedømme. Jeg veed nu, at det nærmest gaaer ud paa, naar der her er Tale om det Kirkelige, at betragte det som et verdsligt Begreb; men dog kan jeg ikke saa ganske afholde mig fra at berøre det noget i sin indre Betydning, for at frigjøre mig og dem, der stemme med mig, fra, at man skulde stemple det saaledes for Verdens Dødsdomme, som om vi vare mindre kirkeligt sindede end de, der stemme i den modsatte

Retning. Jeg mener, at det Kirkelige Liv, som af Alle betragtes som Kirkens Hovedkilde, kan vækkes og bringes til fornyet Virksomhed, naar man giver de rette Midler dertil; men det kan ikke fremtvinges. Det nytter ikke, at Statens Geistlighed eller Kirkeraadet raade selv for, hvad de ville eller ikke ville, saalange man ved Siden deraf holder Stærerne af Menigheds-Medlemmerne i Umyndigheds-Tilstand og ikke giver dem Leilighed til at komme til Orde og udtale, hvilken deres Trang og Duffer kunne være i kirkelig Henseende. Jeg veed vel, at der allerede er aabnet en Afgang igjennem Menighedsraads Dannelse, og jeg skal ikke sælde en saastreng Dom, som andre Medlemmer have gjort over disse. Jeg mener, at hvor disse ved frivillige Valg mellem Menigheden og Geistligheden ere fremkomne, der ere de berettigede, og der kunne de have deres Nytte, men naar saa et saadant Organ, eller en saadan Repræsentation, som her i dette Lovforslag er antydet, skulde være det, der afgjør, at Menighederne skulde have afgjørende Indflydelse, det anseer jeg for langt fra at være fyldestgjørende. Jeg mener, at skal det Kirkelige Liv reise sig af sin lidende og værkbrudne Tilstand, maa det skee paa den Maade, som af den ærede Rigsdagsmand for Hjørring Amts 2den Valgkreds (Fischer) er betegnet, saa bør det skee derved, at Kirkens Lærere og Menigheden træde i mere Fortrolighed, end det hidtil er skeet; thi der kjende de hinanden kun efter Ansigtet. — Jeg veed fra mit Hjem, at der er Undtagelser, og jeg haaber, at disse Undtagelser ikke ere saa, ja, jeg er overbevist derom, men i Almindelighed kjende de kun hinanden efter Ansigtet, og heller ikke Mere; thi det er kun en Timestid en Gang hver 8de eller 14de Dag, at de pleie at mødes paa det aandelige Gebeet, og dermed er det forbi. Følgen er bleven, at medens den overveiende Deel er forbleven i Folkekirken, formedelt Tilfnytning indadtil, saa vende Tusinder sig bort, og Mange have adskilt sig og aldeles forladt den; man har derved seet, at Tidens Tegn ikke verdslig er det bedste; jeg troer ogsaa, at Staten maa bære et bestemt Ansvar paa sin Side, fordi den har stillet Geistligheden saaledes, at den har gjort